

Nr 217.

Av herr **Jonsson** i Järvsand m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till statens försöksgårdar.*

I bilaga 11 till statsverkspropositionen 1952, nionde huvudtiteln, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att besluta nedläggande av verksamheten vid Gisselås försöksgård och försäljning av gården. Anslaget för försöksverksamheten föreslås överflyttat till Öjebyns försöksgård. Vidare skall enligt förslaget ett av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök äskat investeringsbelopp på 9 000 kronor till Gisselås bortfalla.

Som skäl för nedläggandet anför departementschefen, att fortsatt verksamhet vid Gisselås kräver betydande kapitalinvesteringar, att det ekonomiska driftresultatet varit dåligt samt att den vid Gisselås bedrivna verksamheten avser förhållanden, som gälla endast vissa speciella delar av Norrland.

Gentemot detta kan anföras att sedan gården år 1939 övertogs av staten ha endast 10 800 kronor för reparation av en arbetarbostad anvisats för investering, trots att det vid syn vid statens övertagande av gården klart sades ifrån, att byggnaderna voro i trängande behov av reparation och modernisering. Att detta behov nu snart 15 år senare kvarstår och blivit ännu mera trängande är inte att förvåna sig över. Det i propositionen nämnda beloppet kan med det här anförda som bakgrund ej anses betydande, allra helst som i detta belopp även ingår inköp av skogsmark och föreståndarbostad, något som gården helt saknar, en investering som också i gynnsam riktning skulle påverka driftresultatet. Beträffande påståendet att gårdens försöksverksamhet endast avser förhållandena i vissa speciella delar av Norrland, så gäller för de flesta försöksgårdar, att de betingas av särpräglade förhållanden. Här behöva endast nämnas Ugerups försöksgård för sandjordarna i östra Skåne och Flahults försöksgård för mossarna på småländska höglandet. Myrodingarnas stora betydelse för den lantbrukande befolkningen i inre Norrland motiverar väl en försöksgård inom detta stora område. Vi vilja i detta sammanhang anförva vad statsagronom Karl Lundblad vid statens jordbruksförsök sammanfattningsvis yttrat i denna fråga, vilket återfinnes i 1949 års försöksgårdskommittés betänkande.

1. Ur växtodlingssynpunkt är det nödvändigt att en försöksgård med odlad myrjord finnes i det jämtländska silurområdet.

2. Gisselås är en för sådana försök lämplig gård; givetvis förutsättes här att nu nödvändiga underhålls- och förbättringsarbeten utföras.
3. Om Gisselås ej kvarstår som försöksgård blir det en förlust ur forsknings- och försökssynpunkt, därför att långa observationsserier avbrytas och gamla värdefulla långtidsförsök spolieras.
4. Betydelsefulla nu pågående undersökningar bli minst ett 20-tal år försenade, om Gisselås nedlägges och ersättes med en ny försöksgård.

Att det, såsom departementschefen anför, skulle finnas goda möjligheter att lösa de för Norrlands inland särpräglade forsknings- och försöksproblemen vid den tilltänkta centrala institutionen utanför Umeå måste betvivlas, när man betänker de stora skillnader i klimat och jordmån som råda mellan silurområdet i Norrlands inland och kustlandet vid Bottenhavet. Varken beslutet om inrättandet av den centrala institutionen eller de utredningar som föregått detta har förutsatt någon nedläggning av redan befintliga försöksgårdar i Norrland, ej ens någon närmare liggande än Gisselås. Likaså må här understrykas att 1949 års försöksgårdskommitté, som ingående selsatte sig med frågan om Gisselås framtid, förordade fortsatt verksamhet samt i samband härmed föreslog en omgående upprustning av gården.

Vad till sist angår den föreslagna försäljningen av gården, så står det klart att det kommer att uppstå stora svårigheter att avyttra gården i det skick den för närvarande befinner sig i, varför frågan om fastighetens framtida användning i statens ägo kan bli aktuell. Ytterligare utredning om gårdens användning synes oss därför påkallad, innan beslut om försäljning fattas. Detta innebär, att försöksverksamheten vid Gisselås försöksgård bör uppehållas minst ett år ytterligare och att därför nödvändiga medel, lägst 12 000 kronor, anvisas utöver av Kungl. Maj:t föreslaget belopp.

Under hänvisning till vad som ovan anförts hemställa undertecknade, att riksdagen måtte, för att ge tid till ytterligare överväganden om användningen av Gisselås försöksgård, låta anstå med beslut om nedläggande av och försäljning av gården samt

att riksdagen i följd härav måtte till Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöksgårdar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 204 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1952.

Sigfrid Jonsson,
Järvsand.

Alg. Gunnarsson.

Helge Lindström.

Nils Jönsson
i Rosshol.

Verner Hedlund.